

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 marca 2023 r.,
zażalenia oskarżonego P.S.U.
na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 3 stycznia 2023 r., IX Ka 590/22, którym nie uwzględniono wniosku
oskarżonego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i
doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu
z dnia 29 czerwca 2022 r., sygn. akt IX Ka 590/22,

p o s t a n o w i ł
utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy.

UZASADNIENIE

W dniu 29 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie IX Ka 590/22 wydał, po rozpoznaniu w tym dniu apelacji wniesionej przez prokuratora od wyroku uniewinniającego P. U. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 11 § 2 k.k., wyrok mocą którego uchylił ten zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Woli w Warszawie z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt IV K 1020/19 i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Z protokołu rozprawy apelacyjnej z dnia 29 czerwca 2022 r. wynika, że był na niej obecny oskarżony wraz z obrońcą. Podczas ogłoszenia wyroku byli oni także obecni, podobnie jak i prokurator. Dalej z protokołu wynika, że po ogłoszeniu wyroku Przewodniczący „pouczył, że wyrok jest prawomocny, a uzasadnienie na piśmie zostanie sporządzone w ciągu 14 dni z urzędu (..), że od wyroku sądu

odwoławczego uchylającego wyrok Sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania stronom przysługuje skarga do Sądu Najwyższego oraz o warunkach i terminie do wywiedzenia skargi określonych w art. 539a k.p.k. i art. 539b § 1 k.p.k., z tym, że skarga podlega opłacie i jest objęta przymusem adwokacko – radcowskim. Oskarżony oświadczył, że zrozumiał treść wyroku” (k.344 – 345 akt III K 779/22).

W dniu 27 lipca 2022 r. akta wraz ze sporządzonym uzasadnieniem wyroku z dnia 29 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Woli w Warszawie. W dniu 9 września 2022 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 8 listopada 2022 r., o którym w dniu 14 września 2022 r. powiadomiono oskarżonego (k.360). W dniu 7 listopada 2022 r. do Sądu wpłynął wniosek oskarżonego o „odesłanie akt do Sądu Okręgowego w Warszawie w celu doręczenia skazanemu odpis wyroku z uzasadnieniem, aby umożliwić złożenie skargi do Sądu Najwyższego” (k. 366). Podniósł w tym piśmie, że decyzja o jego uniewinnieniu była zasadna, „samo zaś uchylenie uniewinnienia miało oparcie w komunistycznej doktrynie Wyszyńskiego, którą w zażaleniu posłużyła się Prokuratura, a która to doktryna nie powinna mieć zastosowania w obecnych czasach, jako relikty epoki słusznie minionej”. Podniósł, że został pouczone, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego zostanie sporządzone z urzędu w ciągu 14 dni, „dlatego nie muszę składać wniosku o uzasadnienie wyroku”. Do 6 listopada 2022 r. ani on ani obrońca nie otrzymali odpisu wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem. Stwierdził nadto, iż „zasadność swojego prawa opiera nie tylko na samej procedurze opisanej w k.p.k., ale również aktach prawnych wyższego rzędu, takich jak Konstytucja RP (art. 62 i 68) oraz Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych” (k.366v).

W dniu 9 grudnia 2022 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął sporządzony przez oskarżonego „wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z dnia 29 czerwca 2022 r. z uzasadnieniem celem umożliwienia skierowania sprawy (złożenia skargi) do Sądu Najwyższego”. Jako przyczynę od niego niezależną uchybienia terminowi wskazał „niejasne i niekonkretne pouczenie ustne (odnotowane w protokole) wygłoszone przez Sąd dnia 29 czerwca 2022 r., co skutkowało wprowadzeniem go w błąd,

niezrozumieniem przez niego ww. pouczenia i uniemożliwiło mu skorzystanie z prawa do obrony w postaci złożenia skargi do Sądu Najwyższego”.

Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2023 r., w sprawie IX Ka 5980/22, Sąd Okręgowy w Warszawie nie uwzględnił wniosku oskarżonego o przywrócenie terminu. Uzasadniając swoją decyzję wskazał, że został on prawidłowo pouczony o sposobie i terminie wniesienia skargi na kasatoryjny wyrok Sądu odwoławczego, wraz z wskazaniem konkretnych regulujących tę kwestię przepisów oraz poinformowany o tym, że warunkiem wniesienia tej skargi jest złożenie przez stronę wniosku o uzasadnienie i doręczenie wyroku, który ma być jej przedmiotem, mimo to, że uzasadnienie tego wyroku zostanie sporządzone z urzędu w terminie 14 dni. Oskarżony nie podjął jednak żadnych czynności i to aż do czasu wyznaczenia rozprawy po zwrocie akt do Sądu I instancji przy jej ponownym rozpoznaniu.

W dniu 24 stycznia 2023 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynęło zażalenie oskarżonego na nadmienione postanowienie. Skarżący wskazał w nim, że nie zgadza się z przytoczoną w nim argumentacją i przytoczył te okoliczności, które – w jego ocenie – to przekonanie o bezzasadności owego postanowienia czynią zasadnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożone zażalenie nie jest zasadne. Skarżący nie wymienił w nim dosłownie żadnej okoliczności, która w realiach faktycznych i prawnych rozpoznawanej sprawy uzasadniałaby stwierdzenie, że podjęta przez Sąd Okręgowy w Warszawie, a zaskarżona przez niego decyzja była nieprawidłowa. Z akt sprawy wszak jednoznacznie wynika, że oskarżony został w należyty sposób pouczony o przysługujących mu uprawnieniach, co do możliwości wniesienia skargi na kasatoryjny wyrok Sądu odwoławczego. To pouczenie było jasne i konkretne, co więcej, nastąpiło w obecności obrońcy oskarżonego. O takich jego cechach świadczą zapisy protokołu rozprawy apelacyjnej, których rzetelności nikt (także i sam oskarżony) nie podważał. Słusznie zauważył Sąd Okręgowy, iż o ile oskarżony miałby rzeczywiście wątpliwości co do zrozumienia owego pouczenia i wskazanych w nich warunków złożenia skargi, to przecież w tej sprawie skonsultowałby się z obecnym z nim wówczas na Sali obrońcą. To, że był to substytut jego obrońcy nie ma żadnego znaczenia, bo niewątpliwie i ten obrońca dysponował wiedzą, która

pozwoliłaby rozwiązać owe wątpliwości oskarżonego. Znamienne jest to, że oskarżony nawet nie twierdzi, iż w tej sprawie wówczas do obrońcy te wątpliwości zgłaszał.

W badanej sprawie nie zaistniała zatem żadna okoliczność uzasadniająca przywrócenie oskarżonemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem przez Sąd II instancji, w celu wniesienia skargi do Sądu Najwyższego. Z akt sprawy wynika też, że pomimo pouczenia, skazany nie wypełnił też warunku wymaganego dla dokonania tej czynności procesowej. Jednocześnie zauważyć należy, iż podnosząc w zażaleniu argumenty świadczące o zasadności swojego stanowiska skarżący zapomina o podstawowej i determinującej jego krytyczną ocenę kwestii. Mianowicie o tym, że, aby skutecznie złożyć wniosek o przywrócenie terminu, musiałby on wykazać (tak jak wymaga tego przepis art.126 § 1 k.p.k.), że zaistniała niezależna od niego przyczyna, która uniemożliwiała mu realizacją przysługujących uprawnień w terminie i że ta przyczyna trwała, aż do momentu wniesienia przez niego wniosku o przywrócenie terminu. Tą przyczyną na pewno nie może być bezczynność oskarżonego (motywowana przez niego różnymi względami), czy ewidentny brak troski o własną sprawę. W związku z tym, że skarżący tego nie wykazał, decyzja Sądu Okręgowego w Warszawie była w pełni prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

ał